

РЕЦЕНЗИЯ

от доц. Иван Петков Сандански, доктор
член на научно жури в конкурс за ДОЦЕНТ в област на висше образование
7.Здравеопазване и спорт, професионално направление 7.6. Спорт, специалност
„Мениджмънт на спорта“ за нуждите на катедра „Мениджмънт и история на
спорта“ – Национална спортна академия „Васил Левски“

Конкурсът за заемане на академичната длъжност „Доцент“ е обявен в ДВ, бр.26 от 01.04.2016 г., стр. 60-61. Процедурата на конкурса е в съответствие с изискванията на ЗРАСРБ, ППЗРАСРБ и Правилника за придобиване на научната степен „Доктор“ и за заемане на академични длъжности в НСА „Васил Левски“.

Единственият участник в конкурса, гл. ас. Иван Апостолов Славчев, доктор, е преподавател по спортен мениджмънт в катедра „Мениджмънт и история на спорта“.

1. Биографични, образователни и професионални данни на кандидата.

Гл. ас. Иван Славчев е роден на 29.07.1983 г. в гр. София. В периода 2003-2009 г. последователно завършва ОКС „Бакалавър“ (специалности „кинезитерапия“ и „учител по физическо възпитание и спорт“) и ОКС „Магистър“ (специалност „спортен мениджмънт“) в НСА „Васил Левски“. В периода 2007-2009 г. е хонориран преподавател по дисциплините „Методология и метрология“ и „Мениджмънт на спорта“. След спечелен конкурс през 2009 г. е назначен за асистент в катедра „Мениджмънт и история на спорта“, а от 2013 г. получава академичната длъжност „главен асистент“. През 2012 г. му е присъдена образователната и научна степен „Доктор“, след успешно защитен дисертационен труд на тема „Мениджмънт на състезания по лека атлетика в Република България“. За кратко (2008-2009 г.) работи в спортната индустрия като мениджър отборни продажби към Elmec Sports Bulgaria, официален търговски представител на компанията „Nike“. Свободно владее английски език (ниво C1 за разбиране, говорене, писане), което му позволява да ползва актуални специализирани литературни източници в своята изследователска и преподавателска дейност, вкл. и да преподава 4 учебни дисциплини на студенти по европейската програма за мобилности „Еразъм+“.

2. Научноизследователска и публикационна дейност.

Във връзка с обявения конкурс кандидатът е приложил общо 27 научни труда, в т.ч. 1 монографично издание, 1 учебно помагало (предназначено за провеждане на учебен процес в семинарните упражнения по методология и метрология за студенти от НСА „Васил Левски“) и 21 публикации, в 8 от които е самостоятелен автор, а останалите 13 са в съавторство (в 2 от тях е първи автор). Осем от научните статии (III.2, III.3, III.12, III.13, III.14, III.15, III.17, III.19) са на английски език и са публикувани в официалните издания на международни научни конференции. В допълнение трябва да се отбележи, че гл. ас. Иван Славчев е автор и на 3 учебни материала за дистанционна форма на обучение по специалност „Спортен мениджмънт“, публикувани в интернет базираната платформа. Това са интерактивните

ресурси: „Мениджмънт на спортни съоръжения“, „Разузнаване и информационни технологии в спорта“, „Спонсорство, PR и реклама в спорта“ (в съавторство).

На рецензиране не подлежат четири публикации (IV.1, IV.2, IV.3, IV.4), които са свързани с дисертационния му труд и са били представени за придобиване на ОНС „Доктор“. Освен това приложените публикации с номера III.1, III.2, III.3 тематично попадат в различна от обявеното в конкурса за доцент професионално направление и специалност. Те представят кинезиологичен анализ на лекоатлетическата дисциплина „мятане на чук“, като основа за изготвяне на тренировъчна методика. Направена е и оценка на ефикасността при прилагане на кинезитерапия при различни заболявания, както и на възможността за оценка при прилагането на функционални тестове.

Предвид ограничеността на специализирани разработки по проблематиката у нас, съществен принос към теорията и практиката в спортния мениджмънт има монографичният труд *„Управление на риска при състезания по лека атлетика“* и свързаните с него статии III.16 и III.19. Въпросните три научни произведения могат да бъдат обособени във **водещо самостоятелно тематично направление**, които имат за цел да демонстрират приложението на теорията на управление на риска, като съставна част от общата управленска теория, в специфичния контекст на мениджмънта на спортни събития.

Значимостта на монографията се определя от факта, че различните спортни организации, които планират и управляват спортни състезания, инвестират значителни ресурси под формата на финанси, време, усилия, репутация и доверие, което ги изправя пред многобройни предизвикателства. Авторът се позовава на авторитетни специализирани литературни източници за дефиниране на същността и определянето на параметрите на различните видове рискове при провеждане на спортни събития от различен ранг и мащаб. Компетентно са представени и анализирани основните области на рискове в управлението на спортни събития – организационни, административни, финансови, оперативни, маркетингови, инвестиционни, имиджови, политически, социални, икономически, технологични, климатични, сигурност и безопасност на зрители и състезатели, подготовка на спортни съоръжения. На тази основа авторът предлага и методологическа рамка за тяхното разпознаване, оценка, анализ, предотвратяване и управление. Особено полезни от гледна точка на планирането и оперативния мениджмънт на спортни събития се явяват описаните методи за квантификация на риска и съпътстващите ги практически примери. Във втората част на монографията авторът стъпва на богатия си практически опит в мениджмънта на различни видове лекоатлетически състезания, което му е позволило да предложи собствена класификация на състезанията като основа за идентифициране на произтичащи рискове. В тази връзка е предложена и оригинална методика, състояща се от критерии, коефициентни измерители и формули за операционализация на риска и неговото предотвратяване при изпълнението на планирани дейности, която е приложима и за други спортове и дисциплини. С голяма практическа значимост се явяват описаните методи за идентификация, превенция и управление на риска при провеждане на спортни събития, като специално са засегнати похватите за работа със специализиран персонал (вкл. подготовката и квалификацията на спортни мениджъри и доброволци). За по-добро онагледяване и аргументация по проблематиката авторът

представя резултати от свое оригинално емпирично изследване, проведено сред 97 професионални мениджъри на лекоатлетически състезания от 27 страни, в качеството им на експерти. Предвид актуалността на темата за българските спортни федерации и потребността от подобни разработки за спортната практика, монографията се явява навременен ресурс в помощ на спортните администратори. От друга страна, трудът би могъл да служи като референтен източник и учебно помагало за осигуряване на учебния процес на студентите от ОКС „Бакалавър” и ОКС „Магистър” в НСА „Васил Левски”.

Тематичната ориентация и произтичащите научни приноси на останалите, подлежащи на рецензиране публикации могат да бъдат обобщени както следва:

- **Второто направление е свързано с изследването на спортните постижения и възможностите** за оценяване работата на националните федерации в съответствие с предварително заложили критерии (публикация III.4). Основен принос е разработеният математически модел на система за формиране на ежегодна ранглиста на спортовете, която предлага по-обективна оценка и възможност за сравнение между отделните спортове.
- **Третото направление е позиционирано в сферата на спортния маркетинг и по-специално върху спонсорството в леката атлетика** (статии III.6 и III.7). Разкрити са някои маркетингови аспекти на спонсорството през призмата на интересите и възприятията на основни субекти в спонсорските отношения – спортни мениджъри, състезатели, треньори, спонсориращи фирми, относно мотивацията и търсените ползи. Резултатите могат да се използват от спортните специалисти в диалога им с бизнеса при подготовката и управлението на спонсорството.
- **Четвъртото направление се отнася към подготовката на спортни администратори и в частност специалисти в мениджмънта на лекоатлетически състезания** (публикации III.9, III.13, III.15, III.16, III.18). Разкрити са някои от най-важните лидерски качества, които трябва да притежават, наред с методи за подбор от страна на националните лекоатлетически федерации. Това показва необходимостта от увеличаване на практическата подготовка на административните и управленските кадри, с което те да бъдат по-близо до реалните ситуации в управлението на спортните организации и осъществяваните специализирани дейности и функции. Като принос може да се открие идентифицирането на съвременни интерактивни средства за комуникация в условията на вътрешната и външна среда на спортните организации и стратегическото им използване за постигане на по-широки организационни и маркетингови цели. В този смисъл принос за усъвършенстване съдържанието и качеството на учебните програми по специалност „Спортен мениджмънт” в Академията имат резултатите относно мотивацията, нагласите, факторите за ефективност на доброволците по време на лекоатлетически състезания.
- **Петото направление обхваща някои особености на съдържанието, характеристиките и класификационните аспекти на състезанията по лека атлетика, особено по отношение на техния формат, влиянието на състезателните**

правила върху постиженията на участниците (публикации III.5, III.8, III.10, III.11, III.12, III.14). Основните приноси могат се обобщят в разкриването на тенденциите в резултатите на подрастващите, нуждата от специализиран подход при преподаването на лека атлетика в училищна възраст, възможностите за оптимизиране на съдържанието на спортните занимания, както и принципите, механизмите и подходите, които прилага международната атлетическа федерация IAAF, с цел повишаване на интереса към леката атлетика в най-ранна детска възраст.

- **Шестото изследователско направление** е свързано с особеностите на авторските права в научни публикации и изобретения, и механизми за тяхната защита (публикации III.20 и III.21). Те могат да се разглеждат в два различни контекста. От една страна, проблемът с натиска, на който са подложени академичните преподаватели за публикуване в признати международни списания и покриването на серия от технологични, семантични и етични стандарти. От друга страна, нарасналата значимост на интелектуалните права на собственост върху идеи, спортни продукти, събития и изобретения в съвременната спортна индустрия и нуждата от тяхната защита. Като основен принос може да се посочи описанието и систематизирането на принципи при избор на специализирани научни издания и опасностите, които заплашват изследователите при ангажиране с неподходящи издателства. Направен е и анализ на броя патенти свързани със спорта, разкривайки основната група от продукти предназначени за масовия спорт, където пазара е най-широк.

Научната продукция на гл.ас. Иван Славчев също се радва на академичен интерес, изразен в 11 цитирания в научни публикации от други автори и дипломни проекти на студенти.

В тази връзка бих желал да направя следните препоръки към професионалното усъвършенстване на гл. ас. Славчев:

1. Да разшири тематичния обхват на научноизследователските си интереси и публикационна дейност и в други области и направления, извън сферата на мениджмънта на лекоатлетически спортни събития и частно методологични въпроси в рамките на този спорт. Същото се отнася и за полагане на усилия за публикуване в международни реферирани, индексирани и с Impact factor списания.
2. Да продължи да подобрява качеството на изследователската си работа и свързаната с нея публикационна дейност.
3. Да продължи да подобрява професионалната си подготовка, чрез четене на специализирана академична литература в и извън полето на спортния мениджмънт.
4. Да разшири участието си в академични партньорства с преподаватели от други университети по научни и публикационни проекти.

3. Учебно-преподавателска и обществена дейност.

Гл.ас. Иван Славчев е утвърден преподавател, ползващ се с висок авторитет и уважение сред студентите, израз на което е и факта за осъществено научно ръководство на 7 успешно защитени дипломни работи в ОКС „Бакалавър” и 1 в ОКС „Магистър”. Водещ е на: семинарни упражнения в задължителния курс по дисциплината „Мениджмънт на спорта” за студентите от Тренъорски факултет в ОКС „Бакалавър”; модули в програмите по „Спортен мениджмънт” в ОКС „Бакалавър” (2 модула) и в ОКС „Магистър” (3 модула); модули в ЦСДК при НСА „Васил Левски”; автор на 3 учебни програми за ОКС „Бакалавър” и 2 за ОКС „Магистър”; член е на програмния съвет на магистърската програма „Спортен мениджмънт”.

Не по-малко важно е да се изтъкне и, че кандидатът демонстрира сериозна обществено-професионална ангажираност, под формата на лектор на семинари, обучения и проектни разработки по линия на български и международни спортни и образователни структури. Лектор е на семинар за повишаване квалификацията на зам.-директори по спортна подготовка от спортни училища (2014 г.) и на обучителен семинар по маркетинг и спонсорство на баскетболни клубове, организиран от БФБаскетбол (2013 г.). Бил е лектор по модул „Мениджмънт на успешни събития от спорта за всички до елитния спорт” по международния проект „Success” за повишаване квалификацията на управленски кадри в спорта в Малта през 2015 г. Кандидатът е участвал в 4 научноизследователски, 2 образователни и 2 спортно насочени проекти, по-значимите от които са: *S2A Sport* (2016 г.), *„Фенове срещу насилието”* (2015 г.), *„Популяризиране и развитие на доброволчеството в спорта”* (2015-2016 г.), *„Център за технологичен трансфер в спорта”* (2015 г.), *„Развитие на електронни форми на дистанционно обучение в системата на висшето образование”* (2016 г.), *„Студентски практики”* (2014-2015 г.).

Гл. ас. Иван Славчев е тясно свързан с леката атлетика, с която са асоциирани и голяма част от неговите научни и професионални интереси. Доказателство за това е, че от 2014 г. е избран за официално техническо лице по лека атлетика в структурите на Европейската асоциация по лека атлетика, а от 2002 г. продължава да бъде и действащ съдия към БФЛА.

Като част от състава на катедра „Мениджмънт и история на спорта”, бих искал да посоча, че имам отлични впечатления относно високия професионализъм, отговорност, академична етика, последователност и дисциплинираност, които гл. ас. Иван Славчев демонстрира.

Заклучение.

Както става видно от посочените данни, гл. ас. Иван Славчев, доктор, последователно и прогресивно се изгражда като авторитетен специалист и преподавател със сериозна образователна подготовка, устойчив изследователски интерес и активна професионална и обществена дейност.

На основата на изведените приноси в научната, преподавателската и обществената дейност, както и на положителните оценки на научната продукция на гл.ас. Иван Апостолов Славчев, доктор, с убеденост предлагам на членовете на Научното жури да му присъди академичната длъжност „Доцент” в

направление 7.6. Спорт, специалност „Мениджмънт на спорта“ за нуждите на катедра „Мениджмънт и история на спорта“ към НСА „Васил Левски“.

18 август 2016 г.

Рецензент:

(доц. д-р Иван Сандански)

